

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
Гуманитардык факультет факультети
Түркология бөлүмү
Курстун программасы

www.manas.edu.kg

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ЕКТС
TUR-112	БАЙЫРКЫ ТҮРК ТИЛИ (ОРХОН-ЭНЕСАЙ ЖАЗМА ЭСТЕЛИКТЕРИ)	ESKİ TÜRKÇE (KÖKTÜRKÇE)	2	3 + 0	3	4

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Талаптуу
Курстун мугалими	Доц.м.а.док. Нурдин УСЕЕВ
Курстун тили	Кыргызча
Жардамчылар	Док. Негизбек Шабданалиев
Аудитория	İLET 519
Курстун максаты	Байыркы түрк тили азыркы түрк тилдеринин эң байыркы жазма тили катары чоң мааниге ээ. Байыркы түрк жазуусу азыркы түрк элдеринин эң байыркы жазуусу болуп эсептелет. Бул максаттын сабагы - студенттерге байыркы түрк жазуусун жана байыркы түрк тилинин тилдик өзгөчөлүктөрүн, Орхон-Энесай жазма эстеликтеринин мазмуну, тематикасы, жанры тууралуу маалымат берип, байыркы түрк элдеринин жазма маданиятын үйрөтүү.

Колдонулуучу адабияттар

Колдонулуучу адабияттар	Адабияттын түрү
1 Alyılmaz, C, (2005), Orhun Anıtlarının Bugünkü Durumu, Ankara.	Китеп
2 Alyılmaz C, (2015), İpek Yolu Kavşağının Ölümsüzlük Eserleri, Ankara: Atatürk Üniveristesi yay.	Китеп
3 Ercilasun, Ahmet B, (2004), Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi, Ankara: Akçağ.	Китеп
4 Mert, O, (2009), Ötügen Uygur Dönemi Yazıtlarından Tes, Tariat, Şine Us, Ankara.	Китеп
5 Tekin, T, (2003), Orhon Türkçesi Grameri, 2. basım, İstanbul.	Китеп
6 Tekin, T, (2008), Orhon Yazıtları, 3. basım, İstanbul.	Китеп
7 Малов, С. Е. (1951). Памятники древнетюркской письменности. Москва.	Китеп
8 Малов, С. Е. (1952). Енисейская письменность тюрков. Москва-Ленинград.	Китеп
9 Малов, С. Е. (1959). Памятники древнетюркской письменности Монголии и Киргизии. Фрунзе.	Китеп
10 Щербак, А. М., (2001), Тюркская руника, Происхождения древнейшей письменности тюрков, Санкт-Петербург.	Китеп
11 Усеев, Н., (2011), Енисей жазма эстеликтери I: лексикасы жана тексттер, Бишкек: Кыргыз Улуттук илимдер академиясы жана КТМУ.	Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар

1	Байыркы түрк тили термининин маанисин үйрөнүп, VI-IX кылымдар арасындагы байыркы түрк элдери жөнүндө маалыматы болот. Байыркы түрк жазуусун өздөштүрүп, бул жазуу менен жазылган тексттерди окуй алат. Байыркы түрк тилинин тилдик өзгөчөлүктөрүн үйрөнүп, бул тил менен азыркы түрк тилдеринин ортосундагы окшоштук жана айырмачылыктарды таба алат.
---	---

Курстун планы

Апта	Темасы
1. Апта	VI-X кылымдар арасындагы түрк элдери жана мамлекеттери. Байыркы түрк маданияты
2. Апта	Байыркы түрк жазуусу. Тамгалар. Өзгөчөлүктөрү. Көнүгүүлөр.
3. Апта	Байыркы түрк жазуусу. Жазуу эрежелери. Көнүгүүлөр.
4. Апта	Орхон-Энесай жазма эстеликтери. Табылыш жана изилдениш тарыхы.

Курстун планы

5. Апта	Орхон-Энесай жазма эстеликтери. Мазмуну, тематикасы, жанрлары.
6. Апта	Байыркы түрк тилинин лексикасы. Тунйукук жазма эстелигинин үстүндө бышыктоочу көнүгүүлөр.
7. Апта	Байыркы түрк тилинин лексикасы. Тунйукук жазма эстелигинин үстүндө бышыктоочу көнүгүүлөр.
8. Апта	Ара сынак
9. Апта	Байыркы түрк тилинин фонетикасы. Тунйукук жазма эстелигинин үстүндө бышыктоочу көнүгүүлөр.
10. Апта	Байыркы түрк тилинин фонетикасы. Көл Тигин жазма эстелигинин үстүндө бышыктоочу көнүгүүлөр.
11. Апта	Байыркы түрк тилинин морфологиялык өзгөчөлүктөрү. Көл Тигин жазма эстелигинин үстүндө бышыктоочу көнүгүүлөр.
12. Апта	Байыркы түрк тилинин морфологиялык өзгөчөлүктөрү. Көл Тигин жазма эстелигинин үстүндө бышыктоочу көнүгүүлөр.
13. Апта	Байыркы түрк тилинин синтаксистик өзгөчөлүктөрү. Билге Каган жазма эстелигинин үстүндө бышыктоочу көнүгүүлөр.
14. Апта	Байыркы түрк тилинин синтаксистик өзгөчөлүктөрү. Билге Каган жазма эстелигинин үстүндө бышыктоочу көнүгүүлөр.
15. Апта	Байыркы түрк тилини менен азыркы түрк тилдеринин ортосундагы окшоштуктар жана айырмачылыктар
16. Апта	Финал сынак.

Баалоо

Баалоо каражаты	Саны (даана)	Үлүшү (%)	Жалпы үлүшү
Арасынак	1	40	40
Финал сынагы	1	60	60